

Slutrapport mandatperioden 2019 - 2022

Rapport från Beredningen för framtidens välfärd och
samhällsutveckling

24 maj 2022

Innehåll

Sammanfattning.....	3
1. Beredningens arbete under mandatperioden	4
2. Teman under mandatperioden	4
3. Omvärldsbevakning och informationsinhämtning	5
4. Utvärdering av beredningens arbete och arbetssätt	6
5. Kommentarer och överväganden om beredningens roll och arbetssätt	6
6. Samarbetet med kommunfullmäktiges presidium	8
7. Beredningens framtid	8

Sammanfattning

Beredningen för framtidens välfärd och samhällsutveckling är en fast beredning under kommunfullmäktige. Beredningens formella uppdrag är att utifrån behovet av framtidens välfärd och samhällsutveckling göra omvärldsbevakning, ta fram rapporter och analyser som underlag till fullmäktige samt löpande utvärdera vision, övergripande mål och inriktningar samt att bereda ärenden på uppdrag av kommunfullmäktige.

Under mandatperioden 2019 – 2022 har beredningens arbete resulterat i fem rapporter:

- Rapport från visionsarbete
- Framtidens vård och omsorg
- Fritid för barn och unga samt civilsamhällets roll i framtiden
- Framtidens samhällsbyggnad
- Inflytande och delaktighet

De teman som beredningens ledamöter har arbetat med har beslutats i samråd med kommunfullmäktiges presidium och rapporterna som utarbetats av beredningen är en källa till kunskap som kan komma till gagn i det långsiktiga arbete som Härryda kommuns förvaltning och politiker planerar att utföra inom de områden som rapporterna omfattar.

1. Beredningens arbete under mandatperioden

Beredningen för framtidens välfärd och samhällsutvecklings uppdrag är att med ett långsiktigt perspektiv utreda och rapportera om den kommande utvecklingen som samhället står inför. Genom rapporter och långsiktiga analyser ska beredningen ha perspektiv långt fram i tiden och visa på de möjligheter och utmaningar som välfärden och samhället står inför.

Då beredningen står under kommunfullmäktige har de teman som beredningen valt att arbeta med stämts av med kommunfullmäktiges presidium. Beredningen har för det mesta själva föreslagit utredningar kring de teman som rapporterna innehåller.

När beredningen genomfört sitt uppdrag har en stor del information inhämtats i olika former. Från föreläsare som har föredragit för beredningen till dialogmöten, enkätundersökningar och inläsning av rapporter från myndigheter och vetenskapliga aktörer. Beroende på rapportens tema har beredningens insamlingsmetoder varierat.

När informationsinsamlingen är avklarad har beredningen sammanställt skriftliga rapporter som sedan föreläggs för kommunfullmäktige till överläggning innan rapporten slutligen antas av beredningen. Kommunfullmäktige fastställer sedan rapporterna.

Beredningens ledamöter har skrivit underlag till rapporterna och förvaltningen har bistått med samordning och sammanställning av rapporterna.

2. Teman under mandatperioden

Beredningen för framtidens välfärd och samhällsutveckling fick som första uppdrag av kommunfullmäktiges presidium att arbeta med framtagandet av en vision för Härryda kommun. Beredningen höll i dialogmöten med invånarna samt samlade in enkätsvar. Även en omvärldsbevakning och genomgång av statistik rörande invånarna och deras syn på kommunen genomfördes för att samla in så mycket relevant information som möjligt. Beredningens rapport blev en viktig resurs i det fortsatta arbetet med att införa en vision för Härryda kommun. Denna rapport presenterades för kommunfullmäktige och styrgruppen för Härryda kommuns visionsarbete under hösten 2019 .

Beredningens andra fokusområde blev äldreomsorg och framtidsfrågor kring äldreomsorgens utveckling. Rapporten fokuserade på framtidsspaning och särskilt på äldreomsorgen, ett arbete som blev klart i oktober 2020. Rapporten presenterades både för kommunfullmäktige och välfärdsnämnden.

I januari 2021 presenterade beredningen nästa rapport som handlade om barns och ungas fritid samt civilsamhällets roll i framtiden. Rapporten tar upp hur behoven för våra unga medborgare kommer att gestalta sig i framtiden och hur civilsamhället kan bidra med nya kontaktytor för ökad integration och minskat utanförskap för ungdomar.

Beredningens fjärde rapport avhandlar framtidens samhällsbyggnad och är en framtidsspaning där beredningen utgår från viktiga delar av dagens samhälle och undersöker vilka utmaningar som Härryda kommun står inför och behöver tackla för att bibehålla en positiv utveckling i framtiden. Rapporten blev färdigställd i [månad] 2022.

Den femte och sista rapporten som färdigställdes under april/maj 2022 var rapport om inflytande och delaktighet. Beredningen samlade in information till denna rapport under 2021 genom att hålla både fysiska och digitala öppna möten i olika kommundelar. Information har även inhämtats från SCB samt mätningar som förvaltningen har gjort i frågan om hur kommunens invånare uppfattar möjligheten till inflytande och delaktighet.

Summerat så har beredningen för framtidens välfärd och samhällsbyggnad under mandatperioden 2019 – 2022 producerat följande fem rapporter:

- 2019 – Rapport från visionsarbete
- 2020 – Framtidens vård och omsorg
- 2021 – Fritid för barn och unga samt civilsamhällets roll i framtiden
- 2022 – Framtidens samhällsbyggnad
- 2022 – Inflytande och delaktighet

3. Omvärldsbevakning och informationsinhämtning

Beredningen har under mandatperioden löpande bett om information från förvaltningen rörande de teman som beredningen arbetat med. Dessutom har information inhämtats genom att beredningen har tagit del av relevanta rapporter från relevanta aktörer inom varje område.

Rapporter som beredningen tagit del av kommer från UNICEF Sverige, Rädda Barnen, Malmö Högskola, Sveriges kommuner och regioner, Göteborgsregionen med flera. Beredningen har även tagit kontakt med tjänstemän i andra jämförelsekommuner i de fall då det varit aktuellt som i arbetet med att ta fram Härryda kommuns vision.

Beredningen har också i vissa frågor direkt ställt frågor till invånarna och bett invånarna svara på frågor digitalt eller i fysiska dialoger i olika former. Speciellt arbetet med kommunens vision och rapporten om inflytande och delaktighet baserade sig mycket på den information som framkommit i dialoger av olika slag. I rapporten om invånarnas inflytande i Härryda kommun så inkom det cirka 300 enkätsvar från allmänheten.

4. Utvärdering av beredningens arbete och arbetssätt

Beredningen har till stor del skött rapportskrivningen och därmed behövt lära sig att arbeta med framtagningen av beredningens rapporter. Ledamöterna har lärt sig att söka, ta in information, utforska och att själva skriva underlag till rapporterna.

Beredningen har delat in sig i mindre arbetsgrupper som inte haft sekreterarstöd från förvaltningen vid rapportskrivningen. En positiv effekt av arbetssättet är att beredningens ledamöter anser att de har blivit mer politisk medvetna under arbetets gång.

Beredningens arbete och arbetssätt har också varit ett bra första steg in i kommunpolitiken för nya ledamöter och partimedlemmar. Samtalsklimatet har varit öppet och diskussioner mellan ledamöterna har varit tillåtande och många känner att de har lärt sig mycket av varandra.

Att beredningens ledamöter skriver underlaget till rapporterna har dock medfört att det har varit svårt att hålla utsatta deadlines. Det nya arbetssättet har behövts arbetas in och grupperna som skrivit rapporterna har behövt hitta en fungerande arbetsstruktur. Det har betytt att rapportskrivningen har föregåtts av en uppstartssträcka som har varierat innan allt har flutit på som det har varit tänkt.

Under 2020 drabbades världen av covid-19 pandemin vilket ställde nya krav på beredningen och dess arbete. Fysiska möten ersattes av digitala och beredningen fick ta längre tid på sig att koordinera sina resurser för att inhämta analyser och rapportera ny information. Beredningens tidsplaner blev omkullkastade när beredningen lärde sig att arbeta inom den digitala sfären. Sammanträden, gruppmöten och avstämningar kom att i stor del ske digitalt under året.

5. Kommentarer och överväganden om beredningens roll och arbetssätt

Beredningen för framtidens välfärd och samhällsutveckling har pekat ut några områden som skulle förbättra arbetet för framtida beredningsdeltagare.

Mer kommunikation har efterfrågats under arbetets gång. Kommunikation med kommunstyrelsen och nämnderna då det kan visa sig att båda arbetar med samma frågeställningar. Det är även viktigt med kommunikation med förvaltningen för att undvika att beredningen och förvaltningen arbetar med samma fråga och tar fram liknande rapporter.

Beredningen ser gärna att kommunfullmäktige hade kommit med mer styrning gällande vilka frågor beredningen skulle arbeta med under mandatperioden. Beredningen har själva behövt hitta frågor som anses vara tillräckligt intressanta för vidare undersökning och rapportering till kommunfullmäktige. Viss styrning från kommunfullmäktige skulle öka arbetets legitimitet. Vetskapen att ämnet som de rapporter beredningen tar fram faktiskt är frågor som kommunfullmäktige önskar få en framtidsspaning kring skulle öka känslan av att rapporten har en förväntansfull publik som inväntar resultatet.

En framtida utmaning är att då beredningen i dagsläget har ett arbetssätt som kräver att ledamöterna engagerar sig i framtagandet av rapporter så behöver en hög närvaro vid beredningens sammanträden säkerställas. Detta speciellt då beredningen delar upp sig i mindre grupper och blir ännu känsligare för manfall. Beredningens ledamöter är positiva till gruppindelningar men samtidigt måste en avvägning göras eftersom små grupper blir känsliga för frånvaro.

En viktig aspekt för att se till att närvaron i beredningen är fortsatt hög är att de ledamöter som inte vill delta längre avsäger sig sina platser. Beredningens ordförande behöver kommunicera med de partier som har ledamöter som inte närvarar vid beredningens arbete så att de skickar nya deltagare. Partierna bör också be de ledamöter som inte önskar delta att avsäga sig sina platser och nominera nya. Vid en avsägelse av plats i beredningen bör en avgående ledamot få tre frågor att svara på:

- Hur upplevde du beredningens arbete?
- Vad är dina personliga reflektioner av arbetet?
- Vilka förändringar vill du föreslå inför beredningens framtida arbete?

Det är viktigt att potentiella kandidater som erbjuds av sina partier att sitta i beredningen får information om vad arbetet innebär. Att det nya arbetssättet som krävs och den höga närvaron som det medför kanske inte är något som passar alla som blir tillfrågade att delta. Det är också en anledning till att beredningen troligtvis kommer att ha en viss startsträcka vid varje ny mandatperiod. Det nya arbetssättet tar en stund att komma in i, samtidigt som nya ledamöter ibland är nybörjare inom kommunpolitiken och även de behöver en period av att lära känna beredningen och hur man ska arbeta i den.

Beredningen bör ha en framtagen plan för hur arbetet med att initiera nya ledamöter in i beredningens arbete ska gå till. Speciellt nya ledamöter som väljs in som ersättare under en pågående mandatperiod kan ha svårt att orientera sig som ny i beredningen. En lättillgänglig genomgång av vad beredningen har jobbat med, hur arbetet har sett ut hittills och vilka beslut som tagits borde tas fram och erbjudas till nya ledamöter.

6. Samarbetet med kommunfullmäktiges presidium

Beredningen för framtidens välfärd och samhällsutveckling har under avstämning med kommunfullmäktiges presidium noterat att:

- Kommunfullmäktiges presidium har uttryckt att beredningen har producerat intressanta rapporter som spanar långt fram i tiden.
- Kommunfullmäktiges presidium har under mandatperioden förstått att det funnits en önskan från beredningens sida om mer styrning. Dock är kommunfullmäktiges presidium av uppfattningen att för mycket styrning skulle riskera att man begränsar beredningens kreativa frihet att spana längre in i framtiden.
- Kommunfullmäktiges presidium har noterat att beredningen under mandatperioden tyvärr har haft svårt att hålla kommunicerade tidsplaner.
- Kommunfullmäktiges presidium har noterat att beredningens rapporter har i många fall hållit sig inom förvaltningens sektorer.

7. Beredningens framtid

Beredningen för framtidens välfärd och samhällsutveckling anser att beredningens arbete kommer att vara viktigt för Härryda kommun även framöver. De rapporter som beredningen tagit fram är en källa till kunskap som kan både gynna förvaltningen och Härryda kommuns politiska partier.

Den effekt som beredningens arbete har medfört för de enskilda ledamöterna är också viktiga bidrag till Härryda kommuns politiska utveckling. Ledamöterna känner att de har blivit mer politiskt medvetna, lärt sig arbeta på ett nytt sätt och slutligen fått inblick i de frågor som beredningen arbetat med. Beredningen ser därför att det finns flera positiva aspekter med det nya arbetssättet och att beredningen även i framtiden bör fortsätta arbeta på samma sätt.